

Rønkilde II

Rønkilde kilde.

Af Bent E. Hansen januar 2013

Kører man på den nye motorvej fra Bording til Funder og vil nyde udsigten fra den store og mægtige motorvejsbro ud over funderådalen bliver man godt og grundig skuffet. Til gængæld er der især to ejendomme der tager sig flot ud set fra motorvejen. Den ene ejendom er mit barndomshjem lidt øst for Pårup lige før Hørbylunde bakke. Den anden er gården Rønkilde lidt øst for Bording. Om den sidste gård handler det følgende om.

Så flot troner Rønkilde gård sig frem, når man kører forbi på motorvejen.

Smukt troner Rønkilde sig frem både fra syd og nord enten man ser det fra motorvejen eller fra hovedvejen. Fra syd ser man tydeligt hvorfor nogle kalder det for sognets flotteste gård. Selv om haven er blevet lidt mindre og mere arbejdsmæssigt overkommeligt, pryder den smukt foran de statelige bygninger opført tilbage i 1920'erne. Mægtig og flot ligger gården ligeledes set fra syd og øst med en skrånende mark foran.

Marken øst/nord for Rønkilde gård. Marken skråner ned og op igen mod øst og ned mod nord. En lavning går tværs gennem marken (syd mod nord). Hovedvejen skimtes i baggrunden; og ligeledes gården Rønvang i baggrunden til venstre.

Bemærk også de store el ledninger. Tæt ved dem og op ad skråningen ligger kilden.

I lavningen af marken ses nogle afvandingsbrønde. Kigger man ned i en af disse kan man se en voldsom strøm af vand løbende fra syd mod nord. Vandet kommer hovedsagelig fra Sejten Mose, men der kommer også en del vand fra marken, som er drænet godt, for at der kan dyrkes i hele marken. Et enkelt sted må traktorer dog opgive at køre. Et lille plet på omkring 3 gange 3 meter. Det ligger lidt øst for lavningen hvor det går lidt opad igen og lige under de store el ledninger. Vandet ligefrem pipler frem af jorden. Det ser fascinerende ud.

Hvordan kan vandet pludselig sådan komme frem?

Forklaringen skulle være, at vand – vandårer- i jorden løber igennem de lettest fremkommelige jordlag, dvs. ofte lige oven over ler eller al. Således også her. Jordlagene ligger ikke altid vandret, men kan bugte sig på mange måder. Vandet kan derfor nogle gange løbe opad. Her på dette sted bliver vandet presset ud af bakkeskråningen. Vandet skulle stamme fra Pårup mose. Døgnet rundt og alle årets dage løber vandet frem og siver ud i jorden og gør den blød og umulig at køre på.

Vi er ved en kilde.

Rønkilde kilde som den ser ud i dag fra sommeren 2012. Ganske blødt og umuligt at køre på. Synet af den tidligere ejer af Rønkilde gård, Jens Sørensen og undertegnede.

Ifølge "Danske Helligkilder" af Sigfred Svane udtørrede kilden omkring 1905. Det er dog ikke helt tilfældet.

Omkring kilden er der altid vand nok til at vækst kan gro. Græs, buske og træer har gode forhold. Således også rønnetræer (flyverøn). Og mit gæt er at der engang har været en del af disse rundt om kilden og deraf er navnet Rønkilde fremkommet. På marken har den tidligere ejer også fundet mange stykker moseeg ligesom der også dengang (1940erne) voksede akelejer i området omkring kilden. Ifølge gamle kort er kilden dog placeret nærmere gården og lidt sydligere, men synet bedrager ikke ved nærmere eftersyn.

Helligkilder.

Rønkilde kilde var førhen ikke bare en almindelig kilde men en hellig kilde. Ved en hellig kilde forstår man en kilde, hvis vand tillægges helbredende kræfter især på bestemte dage af året så som Valborg aften (30. april) eller St Hans Aften (23. juni) og man besøgte derfor ofte i gamle dage disse steder. Helt frem til midt i 1800 tallet foregik disse besøg.

Helbredelse forsøgte på grund af troen på kilders oplivende kræfter. Årsag til troen på kilders helsende kræfter kan skyldes beliggenhed eller fordi kildevand altid er rent og koldt

Det var især gigt, lammelser, sår og bylder, skab og fnat samt mave og øjensygdomme man søgte helbredelser for.

Helligkilder lå tit tæt på bopladser. Andre gange kunne man valfarte til helligkilder over lange afstande.

Under motorvejsbyggeriet fandt man rester af bopladser øst for Rønkildegård dvs. lige syd for kilden.

Vandforsyning.

Rønkilde kilde gav engang så meget vand, at den kunne forsyne hele Rønkildegårds forbrug af vand. I et lille hul ved kilden var placeret en hævert. Uden nogen form for elektricitet kunne en hævert pumpe vand op og frem til gården 200 til 300 meter væk.

To hæverter fra en udstilling i Klosterlund. Hæverten til venstre er sandsynligvis en magen til den der blev brugt i Rønkilde. Imponerende opfindelse og fantastisk at det kan flytte vand over så store afstande som tilfældet på Rønkilde. Og den skulle være meget driftsikkert.

Ved hjælp af det overtryk, hæverten skaber, kan den holdes i gang. Tick, tick lyder det. Jævnt og klart lyder det hele tiden i døgnets 24 timer. Ganske enestående. I en beholder på loftet i en af avlsbygningerne var opstillet et stort kar, hvortil det klare rene og kolde vand blev pumpet. Herfra fordeltes vandet videre rundt. Således om Rønkilde kilde.